

На фотографічному знімку, одержаному в середині літа, зображено зоряне небо. Визначте широту місця спостереження, якщо вважати, що небесний меридіан проходить через середину малюнка, а лінія горизонту співпадає з нижнім краєм зображення.

Розв'язування. На зображенні дуже легко піддаються ототожненню сузір'я Дельфіна, Лебедя, Ліри та Орла. Альтаїр (α Aql) перебуває на небесному меридіані, а

отже кульмінує. За зоряною картою визначаємо схилення Альтаїра: $\delta \approx 9^\circ$. Також за картою оцінюємо куту відстань між зорями γ і δ Ліри. Вона приблизно рівна 5° .

Вимірявши відстань від Альтаїра до нижнього краю малюнка (лінії горизонту) бачимо, що більша за відстань указаних зір у 12 разів, тобто становить близько 60° . Тепер, скориставшись формулою висоти світила у верхній кульмінації на південь від зеніту, можна оцінити значення широти місця спостереження:

$$h = 90^\circ - \varphi + \delta, \quad \varphi = 90^\circ + \delta - h, \\ \varphi = 90^\circ + 9^\circ - 60^\circ, \quad \varphi = 39^\circ.$$

